

FØRINGATÍÐINDI.

NR. 2.

FEBRÚAR 1892.

3. ÁR.

Mjølking.

Tað nýgja mjølkingalagið er skjótt at læra fyri tann, sum vil leggja seg eftir ti. Í fyrstuni er tað sjálvsagt strævnari, men við vana verður tað minni strævið og hartil skjóttfórari at mjølka við tí nýgja lagnum. Tann, sum vil venja seg til, má helst ta fyrstu tíðina royna við gomlum kún, sum ikki eru ov trekar at mjølka.

Tá ið kvígur ella ungar kýr kálva, geldur tað um ta fyrstu tíðina at síla væl niður og strúka júrið, so at blóðið kann seta væl til stolman. Gjöstur ella kuldi má koma so lítið sum möguligt at júvrinum, tí slíkt drivur blóðið burtur. Tað geldur um at ansa væl eftir, um rangt er við júvrinum, antin, sár bruni ella troti.

Sár mugu smyrjast við ósaltaðum smöri, góðum flöti, döglungalýsi, blýsalvu, borsalvu ella öðrum góðum smyrslí.

Bruni, sum ofta kemur í júvrið á góðum kún tað fyrsta, tær hava kálvað, fæst skjótast burtur við baðing við köldum vatni ella blývatni. Tað er eisini ein hjálp at mjølka 4—5 ferðir um dagin ella oftari, helst tá ið brunin er so sterkur, at mjølkin vil ystast í júvrinum.

Kaldur troti, sum plagar at vera mest úti undir húðini og kemur av vætu og kulda líka sum frost hjá fólki, fæst eina best burtur við at gnígjast við kamfurolju ella onkrum hitandi smyrslí.

Við alla mjølking er tað væl vert at ansa eftir at mjølka væl burtur úr. Eitt er tað, at tann seinasta mjølkin, sum fæst burtur úr júvrinum, er dupult feitari enn tann fyrsta. Annað er, at mjølking, tá ið lítið ella einkið er í júvrinum, er meiri kitlandi og soleiðis fær blóðið til at seta betri til stolman, so at meiri mjølk fæst næstu ferð.

Tó at tað ikki er gott at mjølka ov bondskliga, er tað yvir hövur best at leggja væl av makt í til mjølkingina. Framm

fyrí alt má leggjast dent uppá, at mjølka hvørjari kúgv, sum henni dámar best. Helst má sama fólkið altíð mjølka somu kúgv, tó sakar tað minni, tá ið öll hava nærum eitt lag.

Um kýr skulu mjølka væl, mugu öll, sum hava við tær at gera, vera góð við tær, — ikki minnst tey, sum mjølka teimum. Föðin gagnast teimum tá betri, og tær lata betri mjølkina niður. Góðar mjølkkýr tola ikki harðlig orð og enn minni högg og slag.

Mjølkingin eigur at ganga fyrí seg vissar tíðir: ikki tíðliga ein dag og seint ein annan. Kýr, sum verða mjølkaðar 3 ferðir í samdögurnum eiga at verða mjølkaðar morgunmál so tíðliga sum möguligt og kvöldmál so seint, at tað kann vera nökurlunda javnlong tíð ímilium hvørjar mjølkinganar. Fáur trýr, hvussi skaðiligt tað er, tá ið neytini »grísa«. Har sum hagin er so vorðin, at tað hendur í mjørka-vegri, at neytini ikki verða funnin, so at eitt ella fleiri mál ganga burtur úr, átti eitt ella fleiri av neytinum at haft bjallur ella ringiklokkur bundnar um hálsin.

Græsfræ kann fáast fyrí ongar pengar og við lítlan ómak av tí hoybosi, sum annars fer tvört fyrí ella verður til lítla og onga nyttu. Hoybos kann brúkast og verður brúkt av fleiri til at sáa ella breiða út á markina, sum tað er, helst har, sum opinekrur ikki skjótt vilja svarast aftur.

Í hoybosi er altíð meiri ella minni av ilgresfræ og fræ av vánaligum græsslögum. Tað góða fræið er ikki so hvamt, at tað kann fáa yvirlutin og tað kunna tí ganga fleiri ár um, áðrenn rein og tött græsrot fæst í tað, sum verður sáað við bosi. Tí er best at gera sær ómak við at gera fræið reint.

Fræ fæst reint uppá tveir mátar.

Annar er at sigta ella selda fræið, so